

Iată că de peste două milenii încoace, adică de la întemeierea credinței creștine, ne străduim să ne cinstim și să ne omagiem eroii istoriei sau martirii credinței precum și personalitățile marcante, universale și naționale, care au amprentat istoria, veacurile și locurile cu activitatea, cu viața și cu învățăturile ori scrierile lor mult folositoare!

Drept urmare, mi-am adus aminte pentru câteva momente, cuprins fiind de emoție, respect și venerație, de Preacuviosul Părinte Arhimandrit Ioanichie Bălan acum, la împlinirea a patrusprezece ani de la momentul nașterii sale în viața cea cerească și veșnică, după o lungă și grea suferință, cruce și încercare, având venerabila vârstă de 77 de ani, eveniment ce s-a săvârșit în ziua de joi - 22 Noiembrie, totodată și în timpul slujbei prohodirii și înmormântării sale, care s-a desfășurat în ziua de sâmbătă - 24 Noiembrie anul 2007 la Mănăstirea Sihăstria - Neamț, la care am reușit să particip și eu alături de foarte mulți slujitori ai altarului bisericesc străbun și ai cinului călugăresc, precum și de mulți fii duhovnicești și ucenici, cunoscuți ori apropiați!

Pentru a fi sincer, doresc să recunosc că, în iureșul acelor zile dintre moartea și înmormântarea sa, am constatat cu oarecare strângere de inimă, că nu este ușor să vorbești ori să scrii despre Părintele Arhim. Ioanichie Bălan, mai ales pentru unul ca mine care l-am cunoscut de relativ puțină vreme, adică de numai 30 de ani! De ce? Pentru că Părintele Arhimandrit Ioanichie - Duhovnicul ori Părintele Duhovnicească s-a conturat și s-a identificat în mintea și în inima mea, prin câteva trăsături și calități distincte: - în primul rând caracterul, onoarea și demnitatea părintelui; după aceea cultura teologic - duhovnicească și nu numai, cu care a fost înzestrat datorită muncii și tenacității Preacuvioșiei Sale; luciditatea și spiritul său critic însoțit de foarte multă înțelegere și condescendență; pe urmă spiritul de disciplină, în primul rând cu el însuși, de rigoare academică, doctrinară, liturgică și canonică revelată cu fiecare slujire a sa ori cu fiecare predică sau cuvântare, susținute într-un mod foarte coerent și elevat în diferite împrejurări și cu diferite ocazii; comportamentul, felul său de a fi și de a se raporta la semenii săi, la fiecare în parte într-un mod deosebit și unic, fiind foarte respectuos, accesibil și deschis, toate acestea ducând la descoperirea în persoana sa a eticii bunului simț, pe care a cultivat-o de-a lungul întregii sale vieți și pe care astăzi o întâlnești tot mai rar!

Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan a mai avut și calitatea de a fi un om de o sinceritate, discreție și modestie ieșite din comun, care mi-au inspirat foarte multă încredere, confort sufletesc și dragoste față de valorile perene ale spiritualității și culturii noastre autentice! Altfel spus, Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan a primit cu multă dragoste pe foarte mulți tineri la sfat, încurajându-i și ajutându-i pe mulți dintre studenții teologi să se pregătească pentru apărarea și promovarea credinței ortodoxe în anii grei ai dictaturii comuniste. A fost în același timp un bun păstrător al Tradiției și un păstor receptiv la noile probleme apărute în societate. Era elegant și ordonat, ospitalier și erudit. Un preot distins al cultului ortodox și un om al culturii înțelepte, un slujitor al Bisericii și al poporului român. Cu alte cuvinte, Preacuviosul Părinte Arhimandrit Ioanichie Bălan a

fost un om al bucuriei, al seriozității, conștiinciozității și discreției ori modestiei, un om care și-a propus să înmulțească seriozitatea și conștiinciozitatea și credem că a reușit cu prisosință.

Darul deosebit al Părintelui Ioanichie de a vorbi și mai ales de a aprofunda cuvintele Scripturii și în special ale Noului Testament, precum și a dogmelor și a sfintelor canoane, preocuparea pentru cărțile fundamentale ale spiritualității ortodoxe, cum ar fi Patericul și Filocalia, dar și pentru textele liturgice cuprinse în cărțile de slujbă, l-au făcut să fie iubit și în același timp să fie un părinte duhovnicesc cu autoritate și discernământ, și toate acestea fiindcă vocea profetică a Bisericii și a Părintelui duhovnicesc din Ea, se aude în istorie, căci nu se concepe ca, propovăduind adevărul să nu mustri păcatul, curățindu-l și îndepărtându-l prin baia celui de-al doilea botez, adică prin lacrimile pocăinței. Glasul ei este adevărul cuvintelor scripturii: „Iată Eu stau la ușă și bat”.

Chemarea ei și a duhovnicului numai în ea sau din interiorul ei, se îndreaptă către toți, și face acest lucru din ziua Cincizecimii, de-a lungul spațiului pământesc, traversând toate vicisitudinile istoriei. Glasul ei străbate veacurile, căci mărturisirea credinței creștine îi aparține doar Ei, în acest fel ajungându-se la o relație simfonică dintre Biserica luptătoare și cea triumfătoare. În altă ordine de idei, Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan s-a născut în data de 10 februarie 1930 în localitatea Stănița, județul Neamț, primind, la Botez, numele de Ioan. După ce a absolvit Liceul comercial din Roman, în 4 noiembrie 1949, a venit la Mănăstirea Sihăstria. Este uns în monahism la data de 14 aprilie 1953 și este hirotonit diacon la data de 15 aprilie 1953. Între 1949 - 1971 îndeplinește în Mănăstirea Sihăstria asculțările de casier, contabil, secretar și ghid al mănăstirii. Între anii 1971 - 1990, când comuniștii făceau nenumărate schimbări și presiuni asupra vieții bisericești, Părintele Ioanichie Bălan se mută la Mănăstirea Bistrița, județul Neamț. Cu acest prilej, între anii 1971 - 1975, el urmează cursurile Facultății de Teologie din București, pe care le termină cu lucrarea intitulată „Chipuri de călugări îmbunătățiți din mănăstirile nemțene”.

În ziua de 2 februarie 1979, ierodiaconul Ioanichie Bălan este hirotonit preot, de către vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist. Mai apoi, în anul 1984, el va fi numit protosinghel, iar în anul 1992, arhimandrit. Abia în anul 1990 va reveni la Mănăstirea Sihăstria, unde își va continua activitatea misionară și publicistică. Părintele duhovnicesc Ioanichie Bălan a trecut la cele veșnice în data de 22 noiembrie 2007, în chilia sa din Mănăstirea Sihăstria, la vârsta de 77 de ani, altfel spus, s-au împlinit 14 ani de la săvârșirea sa din această viață și lume.

În cei aproape 60 de ani de viață monahală, Arhimandritul Ioanichie Bălan s-a evidențiat ca un mărturisitor al credinței în timpul regimului comunist. A fost, totodată, și un istoric recunoscut al vieții monahale, impunându-se în cultura românească prin cărțile sale „Patericul Românesc”, „Vetre de sihăstrie românească”, „Viața Părintelui Cleopa”, „Părintele Paisie Duhovnicul” etc. Părintele Ioanichie Bălan este unul dintre cei mai apreciați duhovnici ai României. A fost un monah de vocație, un adevărat mărturisitor al credinței într-o perioadă marcată de abuzurile regimului comunist. Arhimandritul Ioanichie Bălan a rămas, așadar, în memoria creștinilor ca unul dintre marii duhovnici ai Ortodoxiei românești. „Vreți să mai rămână România Românie?”

Întoarceți-vă la ortodoxie, la Biserică, la ținuta morală decentă, cinstită a românilor dintotdeauna. Faceți un comitet, mergeți duminica pe la spitale, la casele de bătrâni, ajutați cu cuvântul, mângâiați, sfătuiți, Mergeți la mănăstiri, la preoți bătrâni care să vă lumineze, să vă binecuvânteze, să vă călăuzească. Ortodoxia activă este o misiune”, spunea părintele Ioanichie. Fiind fundamentat pe scrierile patristice, Părintele Ioanichie Bălan avea câteva sfaturi pe care le acorda constant ucenicilor săi, un adevărat program duhovnicesc destinat desăvârșirii spirituale.

Străduiește-te să ții cât mai mult tăcerea.

Străduiește-te să dobândești în toate și oricând blândețea.

Străduiește-te mai ales să ai o ascultare cât se poate de sinceră, completă, adevărată.

Străduiește-te să omori din mintea și inima ta toate gândurile de mândrie.

Caută să fii smerit, nu la arătare, în afară, ci în inima ta smerește-te.

Fugi cu totul de urâta mânie.

Caută ca în toată viața ta să nu judeci pe nimeni.

Dobândește-ți multă răbdare, căci multe necazuri vei avea în viață.

Ca să poți să te întărești în sfânta ascultare, în răbdare, în iubire, trebuie să te rogi lui Dumnezeu neîncetat.

Fugi ca de foc de lenevie. Leapădă lenea, plictiseala, trândăvia, urâtul, nesimțirea sufletului.

Caută ca să mulțumești pe Domnul pentru tot ce-ți dă, bun sau rău.

Nu te mulțumi cu ce faci niciodată.

Iartă toate tuturor și iertat vei fi și tu.

Caută pacea tuturor și parte de ea vei avea.

Caută întâi binele și folosul aproapelui.

Caută mângâiere numai în rugăciune.

Caută pe Domnul în necazuri.

Ascunde-te în chilia inimii tale.

Și mai ales, stând în chilie sau oriunde vei fi, ca o rugăciune neîncetată să ai cugetarea morții tale.

Cere stăruitor în rugăciunile tale, zi și noapte cere cu mare durere, smerenie și tânguire darul lacrimilor.

Ne rugăm ca Iisus Hristos, Domnul, Stăpânul și Mântuitorul lumii, să-l odihnească în ceata sfinților, unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viața cea fără de sfârșit!

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească! Veșnică să-i fie amintirea și pomenirea! Amin!

Stelian Gomboș